

Statsforvalteren i Troms og Finnmark

► Øvre Pasvik nasjonalpark

Rapport

Oppdragsnr.: 52305819 Dokumentnr.: L-01 Versjon: E-01 Dato: 2023-10-06

Oppdragsgiver: Statsforvalteren i Troms og Finnmark
Oppdragsgivers kontaktperson: Rolf Kollstrøm
Rådgiver: Norconsult Norge AS, Stortorget 2, NO-9008 Tromsø
Oppdragsleder: Oskar Hjellbakk Willassen
Fagansvarlig: Oskar Hjellbakk Willassen
Andre nøkkelpersoner: Thomas Eitran Alstad
Kristoffer Benne

E-01	2023-10-06	Øvre Pasvik nasjonalpark - Rapport	OskHje	ThoAls	OskHje
Versjon	Dato	Beskrivelse	Utarbeidet	Fagkontrollert	Godkjent

Dette dokumentet er utarbeidet av Norconsult som del av det oppdraget som dokumentet omhandler. Opphavsretten tilhører Norconsult. Dokumentet må bare benyttes til det formål som oppdragsavtalen beskriver, og må ikke kopieres eller gjøres tilgjengelig på annen måte eller i større utstrekning enn formålet tilsier.

1 ► Sammendrag

Norconsult har utarbeidet en rapport med innspill til design. Øvre Pasvik nasjonalparkstyre skal bruke rapporten for videre tilrettelegging av informasjon for besøkende i Nasjonalparken. Rapporten tar for seg 9 stoppesteder fra infopunkt Gjøken til Treriksrøysa;

- 1) Infopunkt Gjøken.
- 2) Avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa.
- 3) Skogsbilvei i avkjørselen mellom Fv8850 og Fv362.
- 4) Skogsbilvei ned mot Russisk grense.
- 5) Rundkjøring/avkjørsel mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa.
- 6) Gapahuken på Grensefoss.
- 7) Skilting lags turstien mellom Grensefoss og Treriksrøysa.
- 8) Adkomst til Treriksrøysa fra sti.
- 9) Platået ved Treriksrøysa.

Strekningen er preget av gammel og utdatert informasjon. Nasjonalparkstyre i samarbeid med Statens naturoppsyn, Finnmarkseiendommen, Finnmarkkuopmodat (FeFo) og grensekommissariatet for den norsk-russiske grense skal samle informasjonen og bli enig hvor nye skilt og plaketter skal settes opp.

Ny informasjon skal settes opp i formatet av maler og retningslinjer i designmanualen for Norges nasjonalparker.

På Treriksrøysa er det skissert et planforslag på ny gapahuk som skal ivareta behovet mellom den økende turismen og militærets oppgave med å ivareta grenseforholdene mellom Norge og Russland.

1.1 Vedlegg:

- 1) Vedlegg - Plan, snitt og illustrasjoner – A-01.pdf

Innholdsfortegnelse

1	► Sammendrag	3
1.1	Vedlegg:	3
2	Øvre Pasvik nasjonalpark	6
2.1	Målsetting	6
2.1.1	<i>En konsekvent av skilt og informasjon bruk vil på sikt medføre:</i>	7
2.2	Forståelse og samarbeid	8
2.2.1	<i>Kort om offentlige instansers oppgaver og interesser i nasjonalparken:</i>	8
3	Utforming av informasjonsskilt og plakater	10
3.1	Nye informasjonsskilt	10
3.2	Store skilt	11
3.3	Miniskilt	11
3.4	Stolpe på natursti	12
3.5	Nye plakater	13
3.5.1	<i>Rapporten foreslår å bruke fem typer plakater som har hvert sitt formål:</i>	13
4	Tiltaksområder	15
4.1.1	<i>Punktene er nummerert og gjelder for:</i>	15
5	Infopunkt Gjøken	16
6	Avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa	18
6.1	Tiltak	19
6.1.1	<i>Avkjørselen ansees som et viktig stoppested å møtet med besøkende. Her anbefales det å sette opp:</i>	19
6.2	Illustrasjon i avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa	20
7	Skogsbilvei i avkjørselen mellom Fv8850 og Fv362. Skogsbilvei ned mot Russisk grense	21
7.1	Tiltak	21
8	Rundkjøring/avkjørsel mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa	22
8.1	Tiltak	23
8.1.1	<i>Det anbefales at det settes opp:</i>	23
8.2	Illustrasjon mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa	24
9	Gapahuken på Grensefoss	25
9.1	Tiltak	26
9.1.1	<i>Det anbefales at det settes opp:</i>	26
9.2	Illustrasjon av informasskilt med Gapahuken på Grensefoss	27
10	Skilting lags turstien mellom Grensefoss og Treriksrøysa	28
10.1	Tiltak	29
10.1.1	<i>Langs stien anbefales at det settes opp:</i>	29

11	Adkomst til Treriksrøysa fra sti	30
11.1	Tiltak	31
11.1.1	<i>Ved snuplassen anbefales at det settes opp:</i>	31
11.1.2	<i>Langs gjerdet til Treriksrøysa anbefales at det settes opp:</i>	31
12	Plataet ved Treriksrøysa	33
12.1	Tiltak	34
12.1.1	<i>Ny gapahuk og utkikkspunkt</i>	34
12.1.2	<i>Eksisterende gapahuk og bål plass</i>	37
12.1.3	<i>Utedo</i>	37

2 Øvre Pasvik nasjonalpark

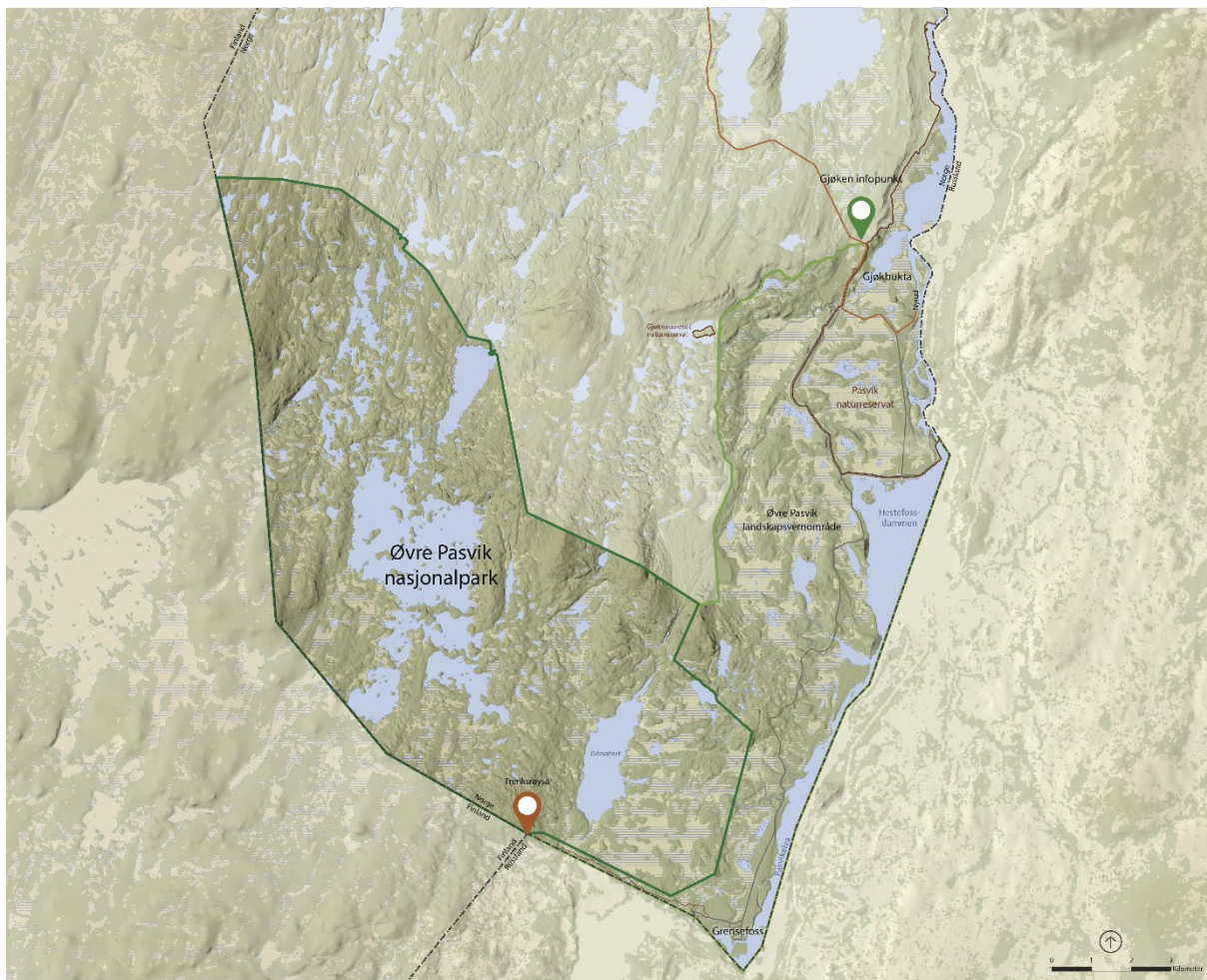
Pasvikdalen ligger mellom Finland og Russland, Øvre Pasvik nasjonalpark ligger i Pasvikdalen i Sør-Varanger kommune, ca. 100 km sør for Kirkenes lengst øst i Norge. Øvre Pasvik nasjonalpark vitner om gammel samisk bosetning. I dag er nasjonalparken et viktig vinterområde for tamreindrifta.

Du kan vandre langs flere merkede turstier, og benytte deg av bålplasser, gapahuker og åpne koier. Den mest populære dagsturen er den fem km lange vandringen fra parkeringsplassen ved Grensefoss inn til Treriksrøysa, hvor Norge, Finland og Russland møtes.

I nasjonalparken finner du den største urskogen av furu i Norge, dette nord-vestlige hjørnet av den sibirske taigaen er en mosaikk av furuskog, innsjøer og myrer. Innsjøene er fiskerike med dominans av abbor, gjedde og harr. Det er gode muligheter for å oppleve taigaskogens fuglearter og er du riktig heldig finner du spor av brunbjørn.

2.1 Målsetting

Denne rapporten skal skape en felles basis for bruk av skilting og informasjon for besøkende i Øvre Pasvik nasjonalpark på strekningen mellom Gjøken Infopunkt og Treriksrøysa.

Figur 1. Gyldighetsområde i utredelsen av rapporten. Gjelder strekningen mellom Gjøken infopunkt og Treriksrysa.

Strekningen har i dag ulik kvalitet av skilting langs veien; informasjon fra Statens naturoppsyn, FEFO, Grensekommisariatet og Øvre Pasvik nasjonalpark oppleves i mange tilfeller utdatert og feilplassert.

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre skal bruke rapporten for videre tilrettelegging av informasjon for besøkende i Nasjonalparken. Det anbefales at alle offentlige etater og samarbeider med nasjonalparkstyret for å ivareta hverandres interesser og oppnå best mulig resultat.

2.1.1 En konsekvent av skilt og informasjon bruk vil på sikt medføre:

- Enhetlig og harmonisk bruk av skilting.
- Forenkle planlegging, drift og vedlikehold.
- Økonomiske og funksjonelle løsninger.
- Kontinuitet i kunnskap og erfaring.
- Rett veiledning av besøkende.

2.2 Forståelse og samarbeid

Samtidig som den grunnleggende allemannsrett skal ivaretas, skal det informeres om hvordan ferdsel i området skal foregå. Nasjonalparken er forvaltet av det offentlige og styrt av Nasjonalparksstyret. Tilgjengelig felles informasjon mellom parter interesser i nasjonalparken kan være med på å skape tryggere ferdsel og forebygge lovbrudd knyttet til miljøkriminalitet og grenseoverskridelser.

2.2.1 *Kort om offentlige instansers oppgaver og interesser i nasjonalparken:*

- Statens naturoppsyn er en statlig myndighet som har til oppgave å ivareta nasjonale miljøverdier og forebygge miljøkriminalitet.
- Finnmarkseiendommen, Finnmarkkuopmodat (FeFo) er grunneier av 95 prosent av det tidligere Finnmark fylke. FeFo er et eget rettssubjekt som skal forvalte grunn og naturressurser i samsvar med finnmarkslovens formål og lovens øvrige bestemmelser.
- Grensekommissariatet for den norsk-russiske grense har som hovedoppdrag å påse at overenskomster som regulerer grenseforholdene mellom Norge og Russland overholdes.
- Øvre Pasvik nasjonalpark ønsker å ivareta og formidle både natur- og kulturarven i området.

Øvre Pasvik
National Park

Foto: Rolf Eschenning Kollstrøm

NORGES GRENSEKOMMISSÆR FOR DEN NORSK-RUSSISKE GRENSE
NORWEGIAN BORDER COMMISSIONER FOR THE NORWEGIAN-RUSSIAN BORDER

Ferdseil og fremferd ved grensen mot Russland

Conduct and movement along the Norwegian-Russian border

Trafikk da jeállmõš Ruõššjannam raaj áálda

EN Grensa mellom Norge og Russland er 198 kilometer lang. Forhold langs grensa reguleres av en egen avtale mellom de to landene. Avtalen pålegger ikke restriksjoner for ferdsel på land i den norske delen av grenseområdet.

Vær oppmerksom på at det er forbudt både å krysse grenselinja og å ha kontakt over grensa. Det er ikke lov å fotografere russisk militært personell og installasjoner. Truende eller skremmende adferd ved grensen er forbudt. Det er også forbudt å skade, flytte eller tilsøle grensegata eller grensemerking tilhørende Norge eller nabostat, og å fjerne gjenstander fra dem.

EN The border between Norway and Russia is 198 kilometres long. The conditions that apply along the border are regulated in a separate agreement between the two countries. The agreement does not impose any restrictions on movement in the Norwegian part of the border area.

Note that it is forbidden to cross the borderline and to have any kind of contact across the border. It is prohibited to take photographs of Russian military personnel and installations. Threatening or frightening behaviour at the border is also forbidden. It is forbidden to damage, move or soil the border corridor or border markers belonging to Norway or the neighbouring state, and to remove objects from them.

For a distance of 100 kilometres, the borderline is in the Pasvikelva river. All vessels travelling on the river must be registered and have a registration plate or sticker issued by the Border Commissioner in Kirkenes. The person in charge of the vessel is responsible for ensuring that it does not cross the border. Only Norwegian nationals are permitted to fish in the Pasvikelva river. The Norwegian side of the border is under constant surveillance by military border guard personnel with police powers. Their job is both to provide guidance to the public and to intervene if infractions of the law are discovered.

RU Raaj Taar da Ruõššjannam kooškaš ij 198 kilometred. Tai kuoit valdai kooškaš raaj-jeállmõš ij miehruum jirjesnaisem suõppmõžžan. Suõppmõš ij ráájei liikkumuz Taar peá'linn raaj'vuu'dest máádd áá'lin.

Ho'shejo, šio ij vuáááá móonnád raaj pá'jei lebe váldideš óhtvuõd lón pá'jei. Ij vuáááá enimmád ruõšš šááldit, raajmõžžid lebe šidumšid, ij vuáááá oõndõõttád akkee't ni põõite't raaj áálda. Ij kildadum pá'tteed, se'rded lebe máá'ried di tón tiingi laukkumuz Ta're le be rá'jlaž valdia koo'lli raajilinj lebe raajimárid.

Čuo't kilomettar raajilinnj jááht Pačõjogg mie'ldi. Ko jáádaš joogg mie'ldi, tu'st fer'ttal le'e d'võnneet keärrkijnjog raajkomissær oudam regiõlium koo'bo. Võnnár jáá'õte'i vástad t'o'st, šio võõnš ij móõn pá'jei raaj. Pá' Taar meeriá vuáááá šeo'lied kuo'lied Pačõjoggášt. Šáálditáž raajoummu, koin le pá'á'les viõgg, várdide puk áá'j Taar peá't raaj'vuu'd. Šij kuájan ij vuáá'pated oummid da káášõõttád, jõe vuááááá mie'ne láá'je' mesvuõdd.

Figur 2. Eksempel på god tilrettelegging av informasjon mellom Norges Grensekommissær og Nasjonalparksstyret.

3 Utforming av informasjonsskilt og plakater

Dagens situasjon på Gjøken infopunkt er det satt opp plakater med intensjon om å gi et overblikk over den informasjonen som er viktigst å formidle om naturreservatene, landskapsvernområdet og nasjonalparken.

Figur 3. Informasjonsskilt ved Gjøken infopunkt.

Det ønskes at uttrykket videreføres for å skape en helhet i nasjonalparken. Ved konsekvent bruk av plakater og skilting er det enklere for de besøkende å vite hvilken informasjon som er gjeldende som gjest.

3.1 Nye informasjonsskilt

Alle skilt skal produseres etter maler og retningslinjer i designmanualen for Norges nasjonalparker: <https://designmanual.norgesnasjonalparker.no>. I Øvre Pasvik nasjonalpark skal informasjonstavlene lages i malmfuru for å videreføre arbeidet som allerede er startet på Gjøken infopunkt.

Informasjonsplatene med trykket informasjon skal festes på stålplatene. Tekstinformasjon for skiltene anbefales trykket på baksiden av 5 mm herdet glass. Glass er anbefalt materiale og er valgt med hensyn til riping, hærverk og den estetiske opplevelsen av skiltplatene. Alternativt kan tekstinformasjon trykkes på aluminium og etterbehandles med laminert overflate. Det må også tas hensyn til UV-stråling og behandles deretter. Skiltplatene skal monteres med litt avstand fra skiltflaten for å unngå fuktskade på den trykte informasjonsplaten.

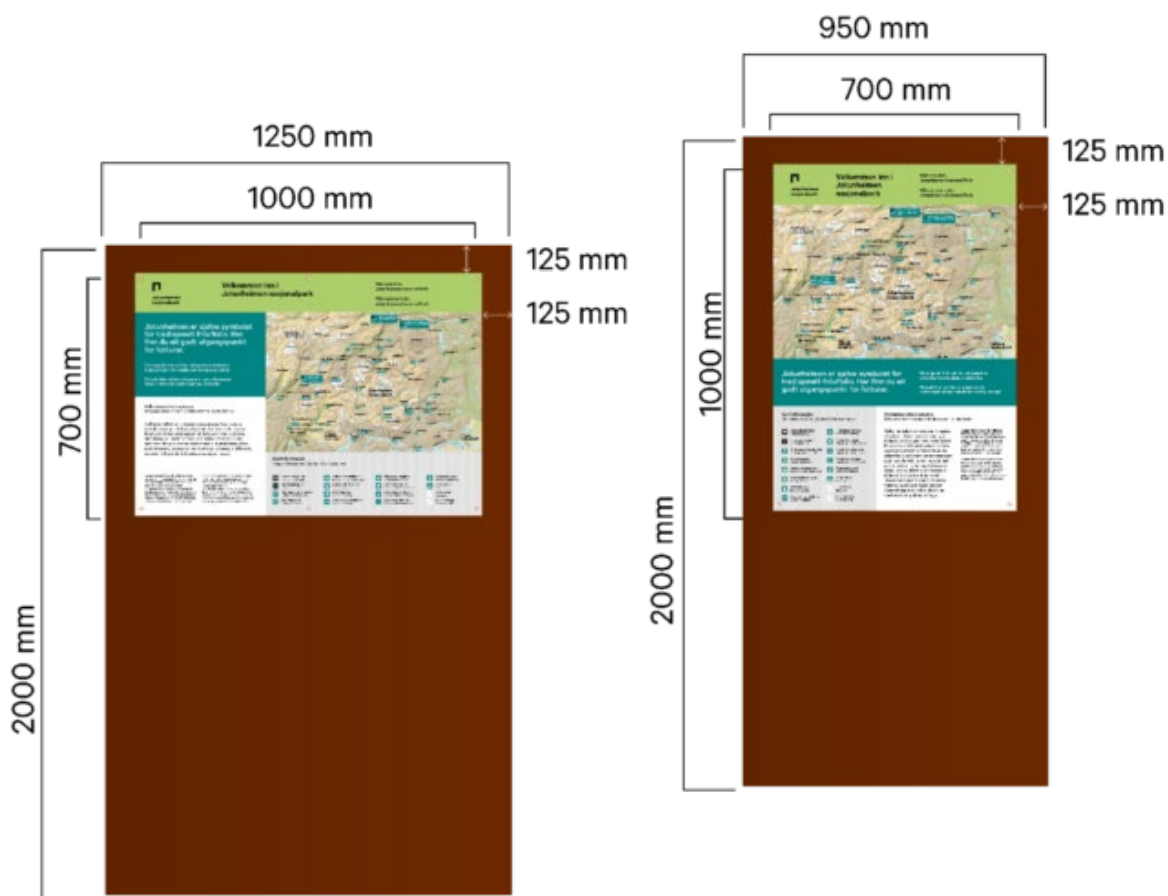
3.2 Store skilt

Settes opp ved definerte startpunkt, informasjonspunkt eller utkikkspunkt på ruten eller andre steder hvor brukerne naturlig oppsøker informasjon. Disse skiltene skal ikke plasseres inne i verneområdene.

Materiale: Treverk av malmfuru.

Størrelse skilt: 1250x2000 mm / 950x2000mm.

Størrelse plakat: 1000x700mm.

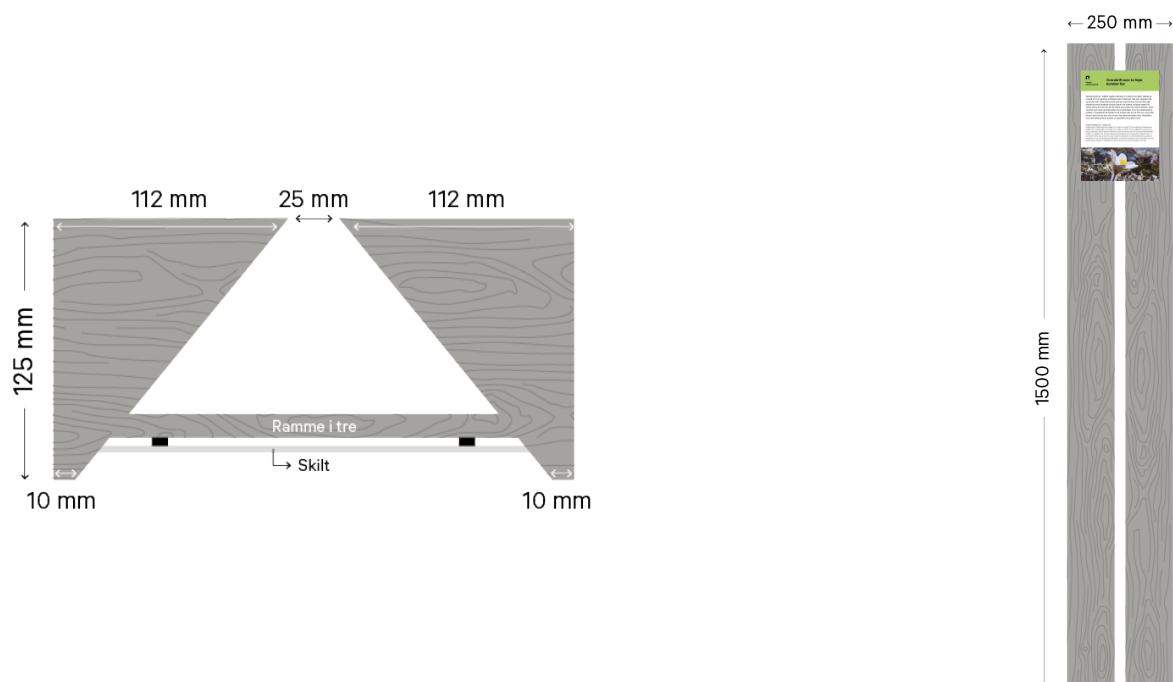
Figur 4. Prinsipp for utforming av informasjonsskilt i cortenstål med mål; 1250x2000 mm / 950x2000. Hentet fra designmanual for Norges nasjonalparker. Prinsippet overføres på informasjonsskilt med treverk av malmfuru.

3.3 Miniskilt

Små skilt som krever mindre fundamentering og kan settes opp på steder som ikke har mye infrastruktur, både innenfor og utenfor verneområdene. Miniskiltene er derfor tilpasset å kunne settes opp inne i verneområder eller et stykke fra etablert infrastruktur ved innfallsport. Skiltet består av to stolper som er kuttet på skrå, som skissert under. Plakaten festes mellom de to stolpene og bidrar dermed til å holde stolpene sammen.

Materiale: Treverk av malmfuru.

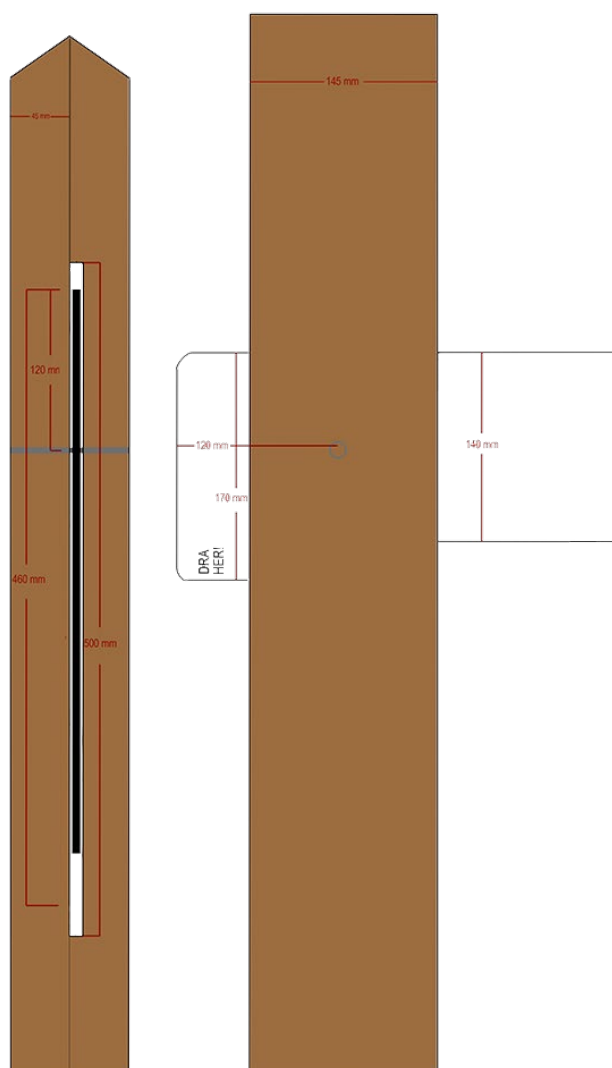
Størrelse på plakat: - A4: 210x297 mm - "Høy A4": 210x420 mm.

Figur 5. Prinsipp for utforming av miniskilt. Hentet fra designmanual for Norges nasjonalparker.

3.4 Stolpe på natursti

To stykker av malmfuru 145x45 mm, partene limes sammen. I tillegg skrues med skjult innfesting. Hull forborres med pluggbor, hullet skjules med limt plugg. Stolpenes høyde bør være 1 600 mm. Før de to halvpartene limes sammen, sages eller freses en 10 mm dyp og 510 mm lang «slisse» i den ene halvparten. Dette er for å gjøre plass til skiltet (se bilde).

Figur 6. Prinsipp for utforming av stolpe. Hentet fra designmanual for Norges nasjonalparker.

3.5 Nye plakater

Nye plakater på strekningen skal settes opp på nye informasjonsskilt.

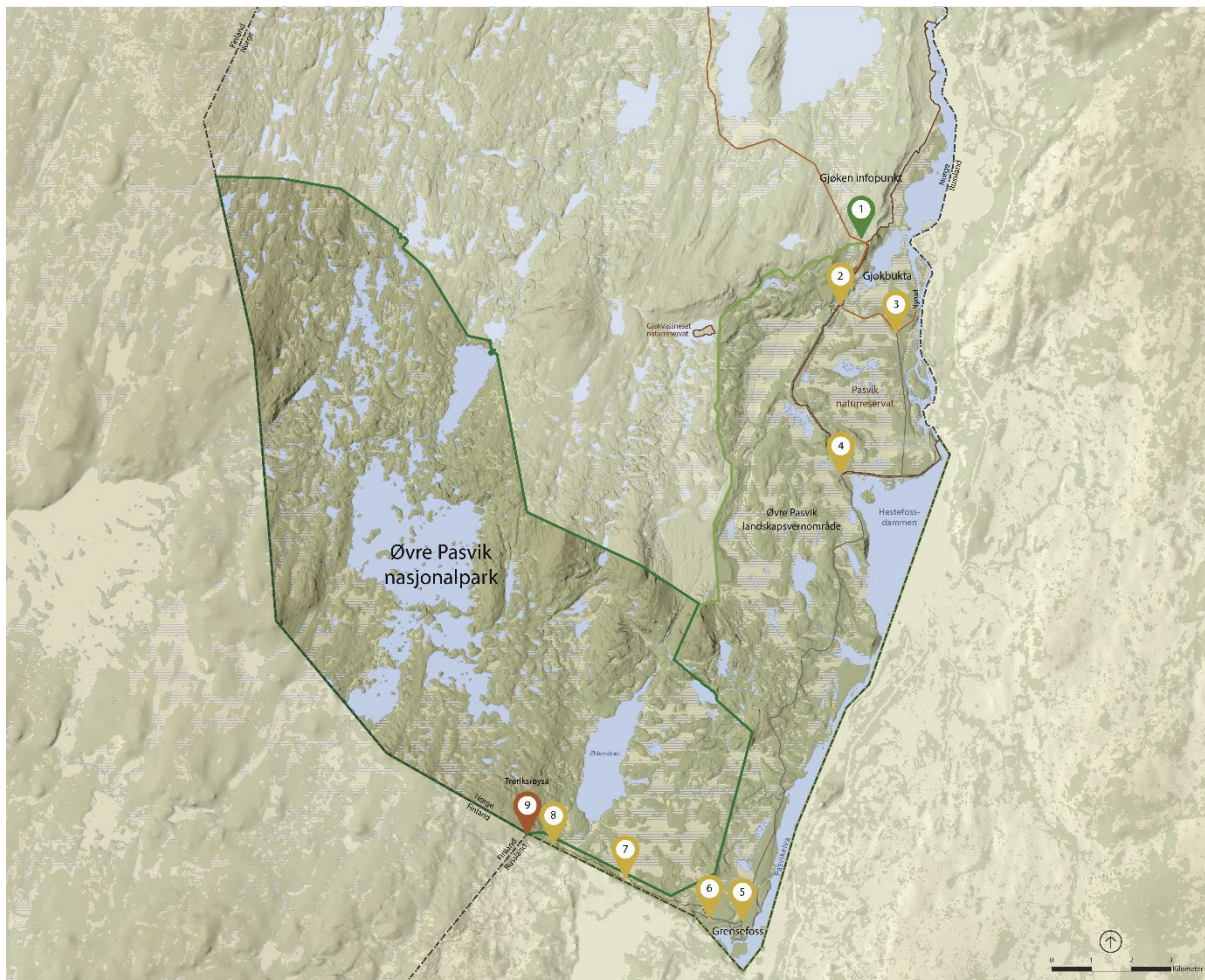
3.5.1 Rapporten foreslår å bruke fem typer plakater som har hvert sitt formål:

- Hovedplakat - skal gi et overblikk over den informasjonen som er viktigst å formidle om verneområdet. Det kan også lages hovedplakater som overordnet presenterer en annen aktør under merkevaren eller et anlegg eller punkt som er tilrettelagt for besøk av en av merkevarens aktører.
- Temaplakat - Temaplakaten skal informere om et avgrenset tema som er spesielt for verneområdet eller aktøren. Denne plakattypen har derfor plass til mer detaljert informasjon og har en mer fleksibel oppbygning.

- Artsplakat - *Artsplakaten skal gi en oversikt over viktige og/eller vanlige arter som du kan se på lokaliteten hvor plakaten skal settes opp.*
- Miniplakat - *Miniplakaten skal gi kort informasjon om et avgrenset tema som er relevant der du står. Dette er små plakater med begrenset plass til tekst.*
- Varsomhetsplakat - *Varsomhetsplakaten skal kunne brukes for å informere om at det må vises varsomhet for noe. Plakaten skal settes opp på stedet der det skal vises varsomhet.*

4 Tiltaksområder

Rapporten foreslår at informasjonen mellom parter samles og plasseres på strategiske punkt i parken. På oversiktskartet vises det til strategiske punkt eller strekninger lags reiseruten til Treriksrøysa som har behov for tilrettelegging av ny eller utskiftning av eksisterende informasjon.

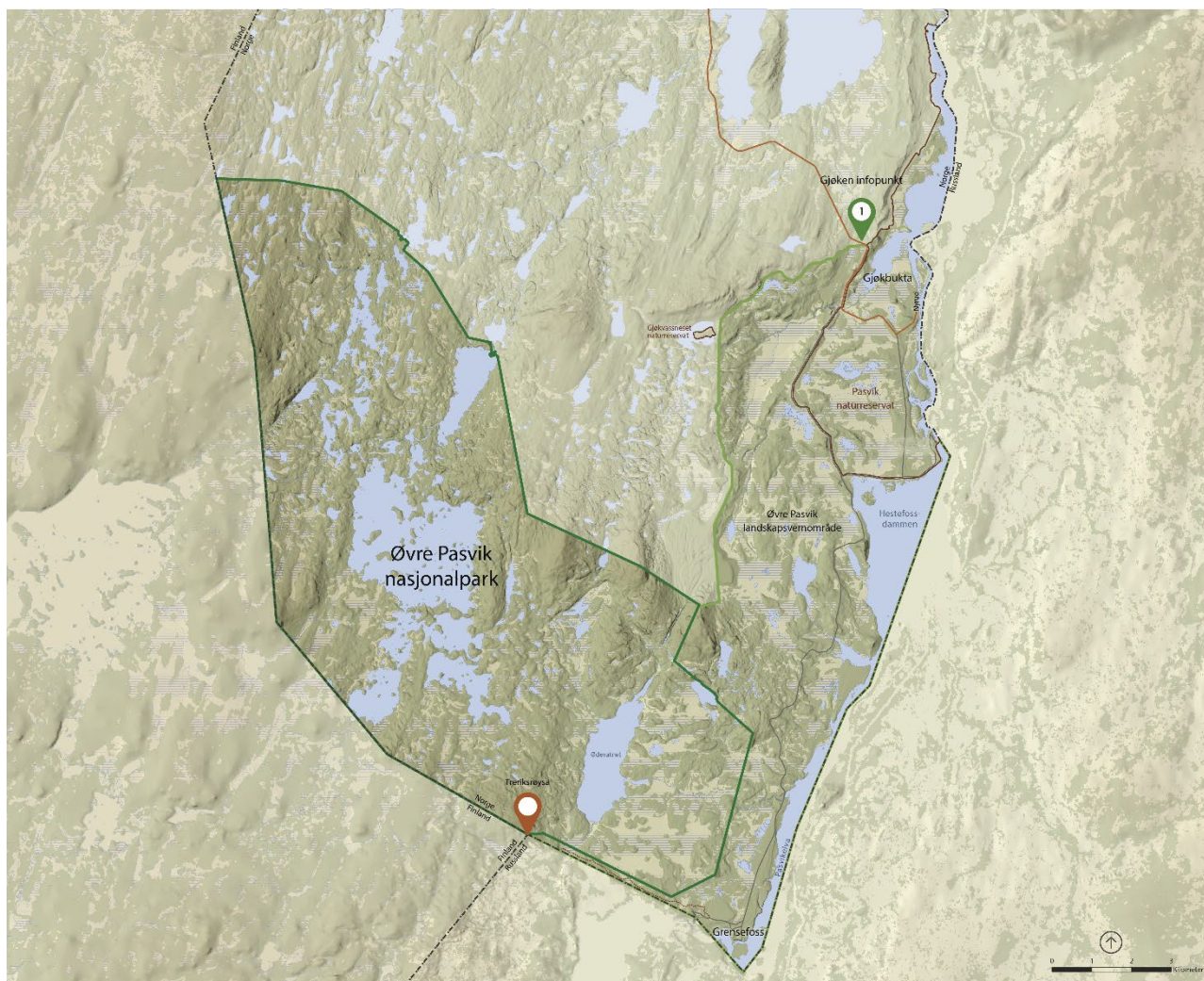
Figur 7. Tiltaksområder 1-9.

4.1.1 Punktene er nummerert og gjelder for:

- 1) Infopunkt Gjøken.
- 2) Avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa.
- 3) Skogsbilvei i avkjørselen mellom Fv8850 og Fv362.
- 4) Skogsbilvei ned mot Russisk grense.
- 5) Rundkjøring/avkjørsel mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa.
- 6) Gapahuken på Grensefoss.
- 7) Skilting lags turstien mellom Grensefoss og Treriksrøysa.
- 8) Adkomst til Treriksrøysa fra sti.
- 9) Platået ved Treriksrøysa

5 Infopunkt Gjøken

Øvre Pasvik nasjonalparkstyre har bygget opp bygdetunet «Gjøkhotellet», et ubemannet informasjonssenter ved porten til Øvre Pasvik nasjonalpark på Gjøken, også kjent som infopunkt Gjøken - Besøksenter Øvre Pasvik nasjonalpark.

Figur 8. Infopunkt Gjøken - Besøksenter Øvre Pasvik nasjonalpark.

Gjøkvannskoia ble flyttet fra Gjøkvannet og bygd opp igjen med et nytt inngangsparti med et åpent inforom med utstilling for besøkende. Fokuset er å utvikle natur og besøksentret i samarbeid med lokale reiselivsbedrifter og lokalbefolkningen. Fra Norsk side skal informasjonspunktet på Gjøken ivareta og formidle både natur- og kulturarven i området.

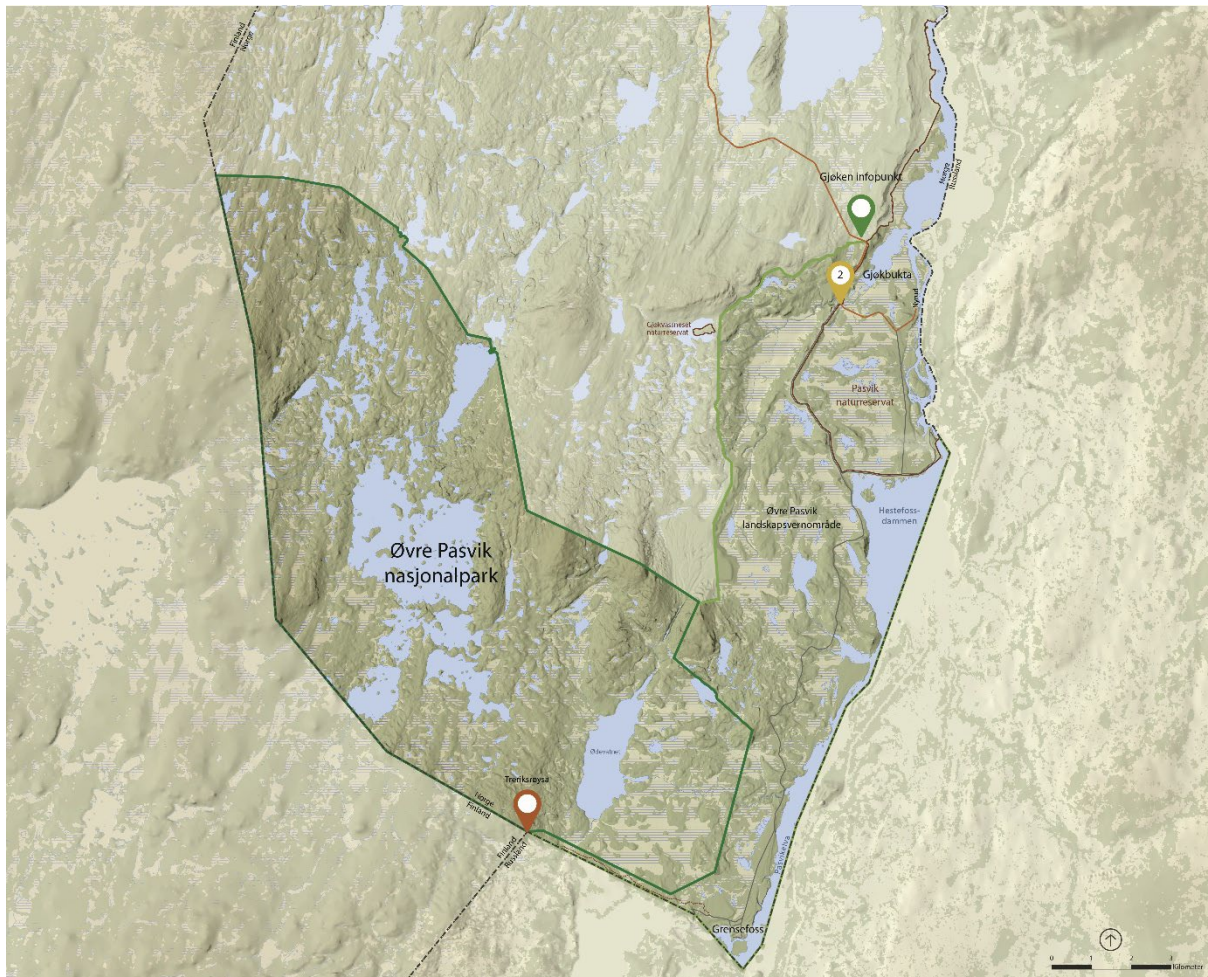

Figur 9. «Gjøkhotellet» informasjonssenter ved Øvre Pasvik nasjonalpark på Gjøken.

Infopunkt Gjøken er gjerne startpunktet for mange besøkende turister for den populære dagsturen inn til Treriksrøysa. Det er tilrettelagt informasjon om kulturarven, det rike arts mangfoldet og grenseforholdet mellom Norge og Russland.

Gjøken infopunkt er for mange besøkende første stoppestedet tilrettelagt med informasjon for turister i Øvre Pasvik Nasjonalpark.

6 Avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa

Figur 10. Avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa.

I avkjørselen fra fylkesvei 8850 mot Treriksrøysa er det satt opp skilt av Statens Veivesen som markerer Øvre Pasvik Nasjonalpark og Treriksrøysa med 19 km avstand. I tillegg til dette er det i avkjørselen satt opp treskilt som viser til Treriksrøysa. Et symbol av en bil viser 19 km og en turgåer 5 km. Vi finner informasjon om Pasvik naturreservat montert på en treramme. Det er på stativet hengt opp en plakett og en postkasse av Statens Naturoppsyn. Formålet er å samle inn spor av bjørn og bjørneskit med hjelp besøkende.

Følger vi veien videre innover mot Treriksrøysa et par hundre meter er det satt opp en bom. Den stenges for å bevare vegen gjennom vinterhalvåret og når snøen smelter om våren. Ved bommen er det informasjonsposter fra Nasjonalparken, FEFO og Grensekommissariatet; nasjonalparken informerer om at det ikke er lov til å sette igjen campingvogn. FEFO opplyser om at Grensefossveien er 19,8 km lang og Norges Grensekommissær opplyser om hvordan framferd og ferdsel skal være mellom den Norsk-Russiske grense.

6.1 Tiltak

Ved Gjøken infopunkt er arbeidet med å tildele publikum informasjon presentert på en god måte. Det anbefales at informasjonen på strekningen mellom Gjøken infopunkt og Treriksøysa presenteres likt. Det vil hjelpe besøkende og det vil være enklere for Nasjonalparkstyret, Statens Naturoppsyn, FEFO og Grensekommissariatet å nå frem med riktig informasjon.

Figur 11. Informasjonsoversikt fra Nasjonalparken, FEFO og Grensekommissariatet. Informasjonen er spredd langs veistrekket innover Grensefossveien.

Veibommen anbefales å bli flyttet ned til veikrysset. Hensikten vil gjøre det enklere for besøkende å snu når bommen er stengt.

Det anbefales at dagens informasjonstavler utskiftes. Nye plakater settes opp hvor designmanualen for Norges nasjonalparker brukes som mal. Informasjonen mellom Nasjonalparkstyret, Statens Naturoppsyn, FEFO og Grensekommissariatet må samkjøres.

6.1.1 ***Avkjørselen ansees som et viktig stoppested å møtet med besøkende. Her anbefales det å sette opp:***

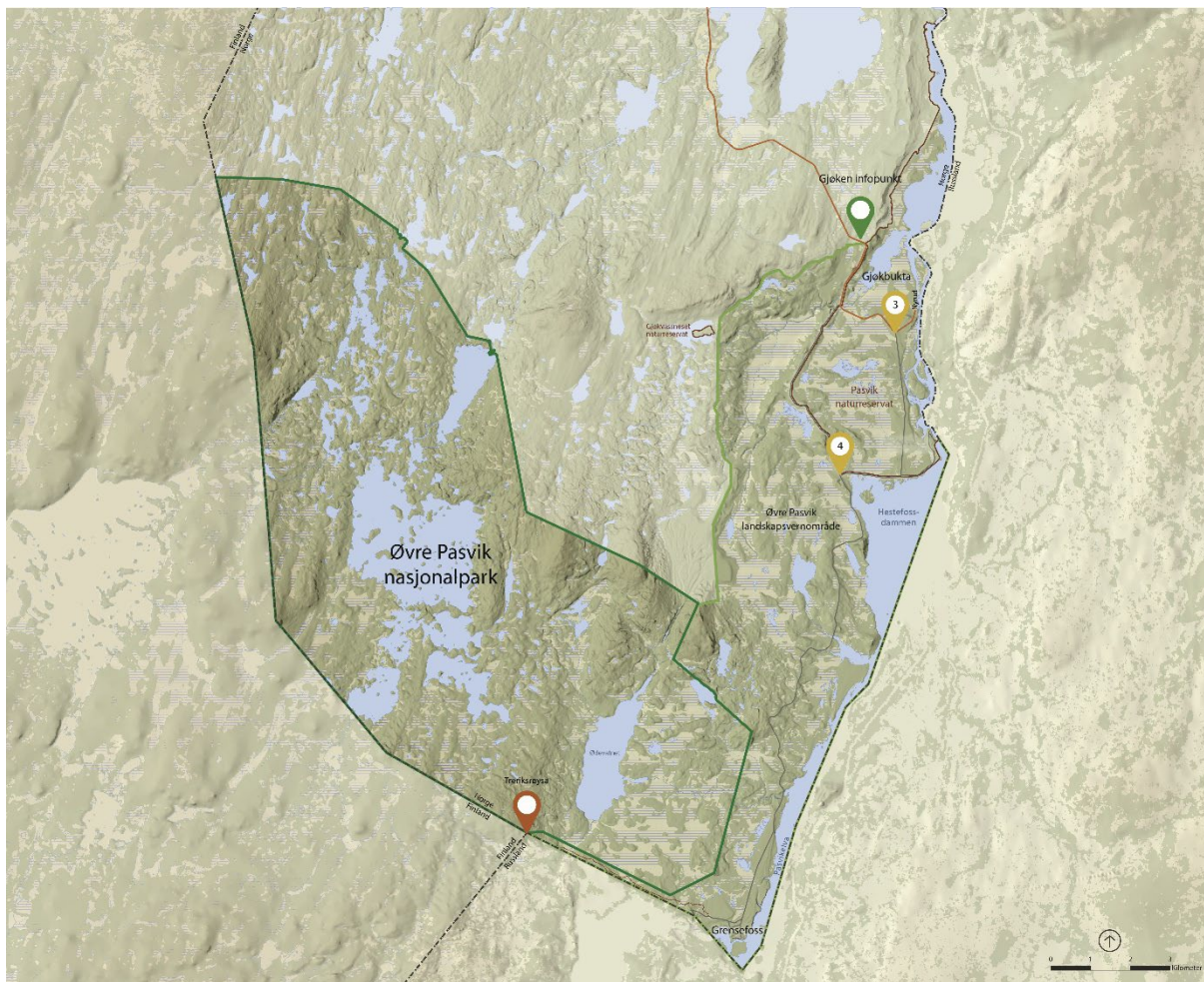
- Hovedplakat
- Temaplakat
- Artsplakat

6.2 Illustrasjon i avkjørsel fra Fv. 8850 mot Treriksrøysa

Figur 12. Illustrasjon på mulig løsning for nytt skiltssystem i treverk av malmfuru og en brunbjørn i cortenstål.

7 Skogsbilvei i avkjørselen mellom Fv8850 og Fv362. Skogsbilvei ned mot Russisk grense

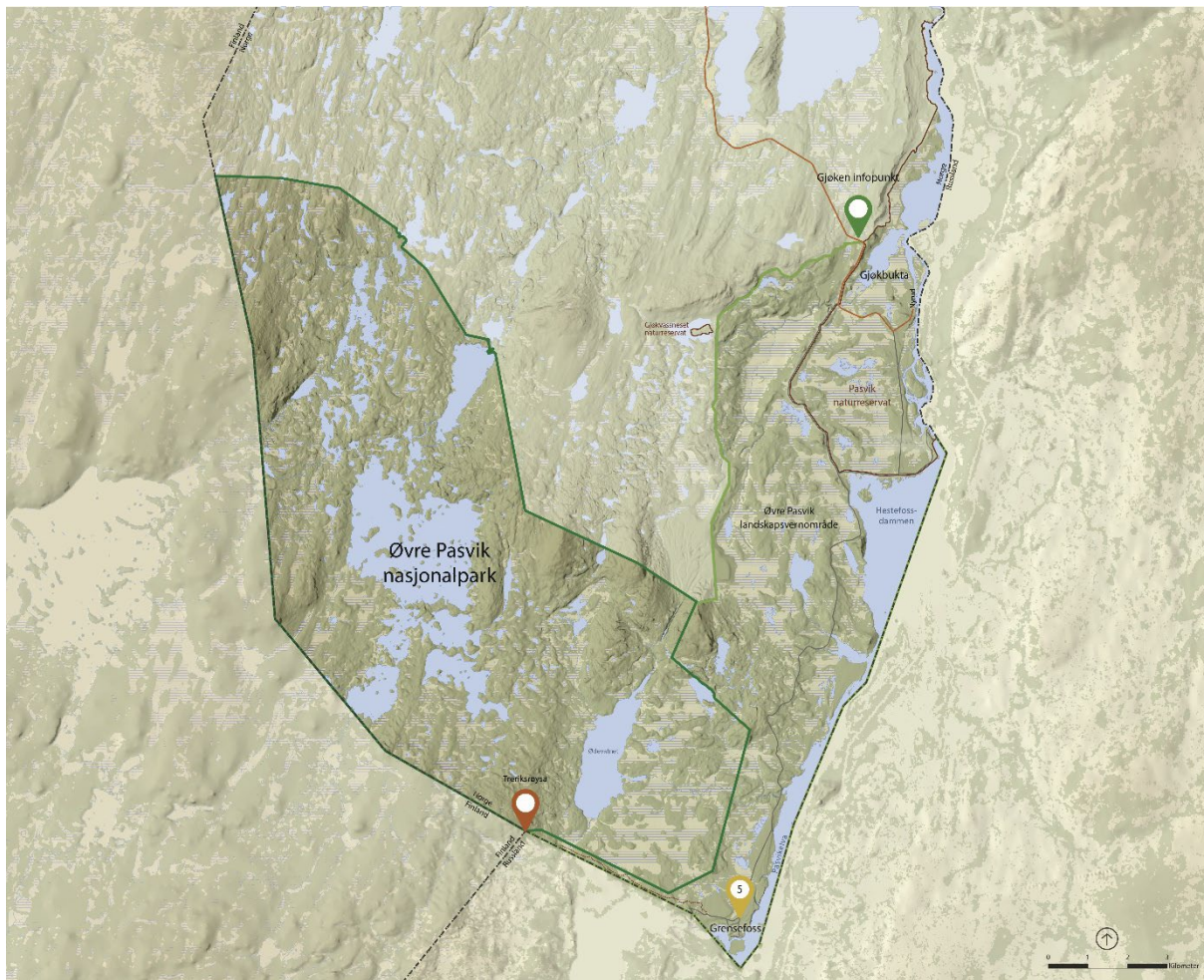
Figur 13. Militæret ønsker å sette in bom for å hindre uønsket trafikk.

På kartet er det markert to gule punkter. Øverst i nord-øst møter Fv8850 med Fv362. I sør-vest møter en skogsbilvei Fv8850 med Grensefossveien. Besøkende slippes gjennom til nasjonalparken selv om bommen i avkjørselen ved Fv. 8850 er stengt. Veiene har i dag ikke bom. Grensekommissariatet ønsker ikke trafikk i dette området.

7.1 Tiltak

Grensekommissariatet ønsker at det settes opp bom begge endene av veien. Intensjonen er å fjerne trafikk i dette området mot den Russiske grensen. Grensekommissariatet og militæret tildeles nøkkel dersom det er behov for å åpne bommene.

8 Rundkjøring/avkjørsel mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa

Figur 14. Veiskille mellom Treriksrøysa og Grensefoss.

Et stykke inn i parken deler veien seg. Den ene fortsetter vestover mot Treriksrøysa og den andre går sørover mot Grensefoss. I veiskillet er det satt opp treskilt som viser veien markert med «Treriksrøysa» og «Grensefoss». Det er også satt opp blå skilt markert med skuterløype.

Grensekommisariatet har satt opp to gule skilt i veiskillet til informasjon om grenseområdet mot Russland.

Figur 15. Veiskille mellom Grensefoss og Treriksøysa.

8.1 Tiltak

Det anbefales at skiltene i «rundkjøringa» skiftes ut med et eller flere skilt som bruker designmanualen for Norges nasjonalparker som mal. Nye skilter skal vise veien til Treriksøysa og informere om Grensekommissariatet aktsomhet og ferdsel langs den Norsk-Russiske grense.

Skiltenes plassering her kan i mange tilfeller virke skremmende og mislede besøkende i Nasjonalparken. De gule skiltene fra Grensekommissariatet flyttes nær grensen i forkant av grensegaten.

8.1.1 Det anbefales at det settes opp:

- Temaplatat – En eller flere temaplatater for å informere om retningsorientering, Nasjonalparkstyret og Grensekommissariatets informasjon.

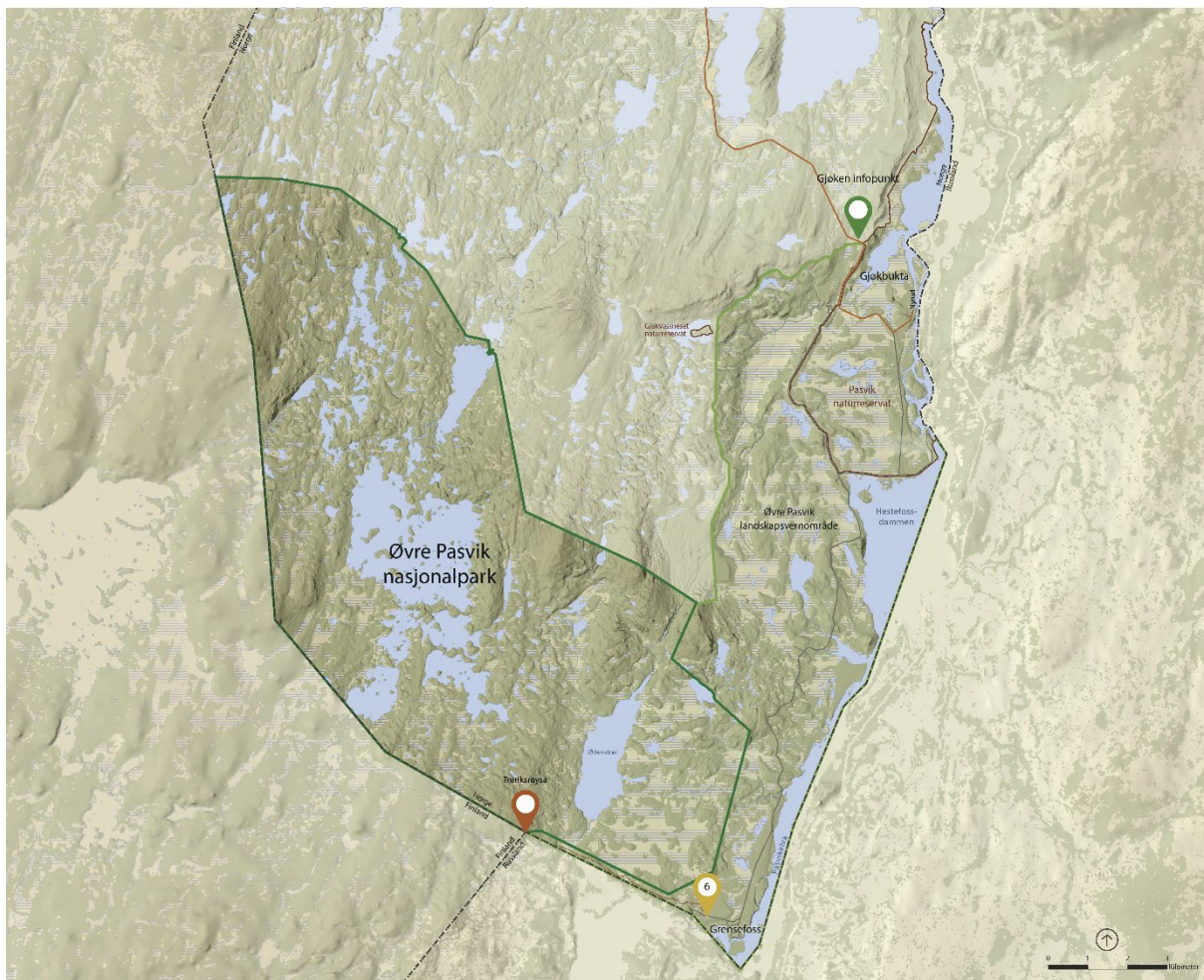
8.2 Illustrasjon mellom Grensefoss fiskeplass og Treriksrøysa

Figur 16. Eksempel på utforming av temaplakat – Informasjon om retningsorientering, Nasjonalparkstyret og Grensekommissariatets informasjon.

9 Gapahuken på Grensefoss

Regnes som startpunktet for fotturen til Treriksrøysa. Skogsbilveien stopper her og er et naturlig sted for å parkere bilen. Området er tilrettelagt med gapahuk for besøkende. Gapahuken er også brukt av militæret.

Figur 17. Gapahuken ved Grensefoss.

Militæret har oversikt over parkeringsplassen fra kontrolltårnet. Ved besøk rykker militært personell ut og møter gjestene på parkeringsplassen. Militæret ønsker å følge gjestene langs grensen og opp til Treriksrøysa. Formålet til Norges Grensekommissær for den norsk-russiske grense har som hovedoppdrag å påse grenseforholdene mellom Norge og Russland overholdes av begge parter. Militæret ønsker å forhindre grenseoverskridelse, beskytte og være synlig for gjester.

Det er satt opp informasjon på gapahuken om natur – og kulturstien som går til Treriksrøysa. Nasjonalparken informerer om at det ikke er lov til å sette igjen campingvogn. Norges Grensekommissær opplyser om hvordan framferd og ferdsel skal være mellom den Norsk-Russiske grense. En løs laminert plakater i gapahuken finner vi informasjon fra FEFO. På motsatt side er det satt opp informasjon om fangstgroper montert på trestokker som er sammensatt som en lavvo.

Figur 18. Gapahuken ved Grefsefoss.

9.1 Tiltak

Det anbefales at dagens informasjonstavler utskiftes. Informasjonen mellom Nasjonalparkstyret, Statens Naturoppsyn, FEFO og Grensekommissariatet må samkjøres.

Enden av skogsbilveien ansees som et viktig stoppested for veien videre til Treriksrysa.

9.1.1 Det anbefales at det settes opp:

- Hovedplakat
- Temaplakat
- Artsplakat
- Varsomhetsplakat

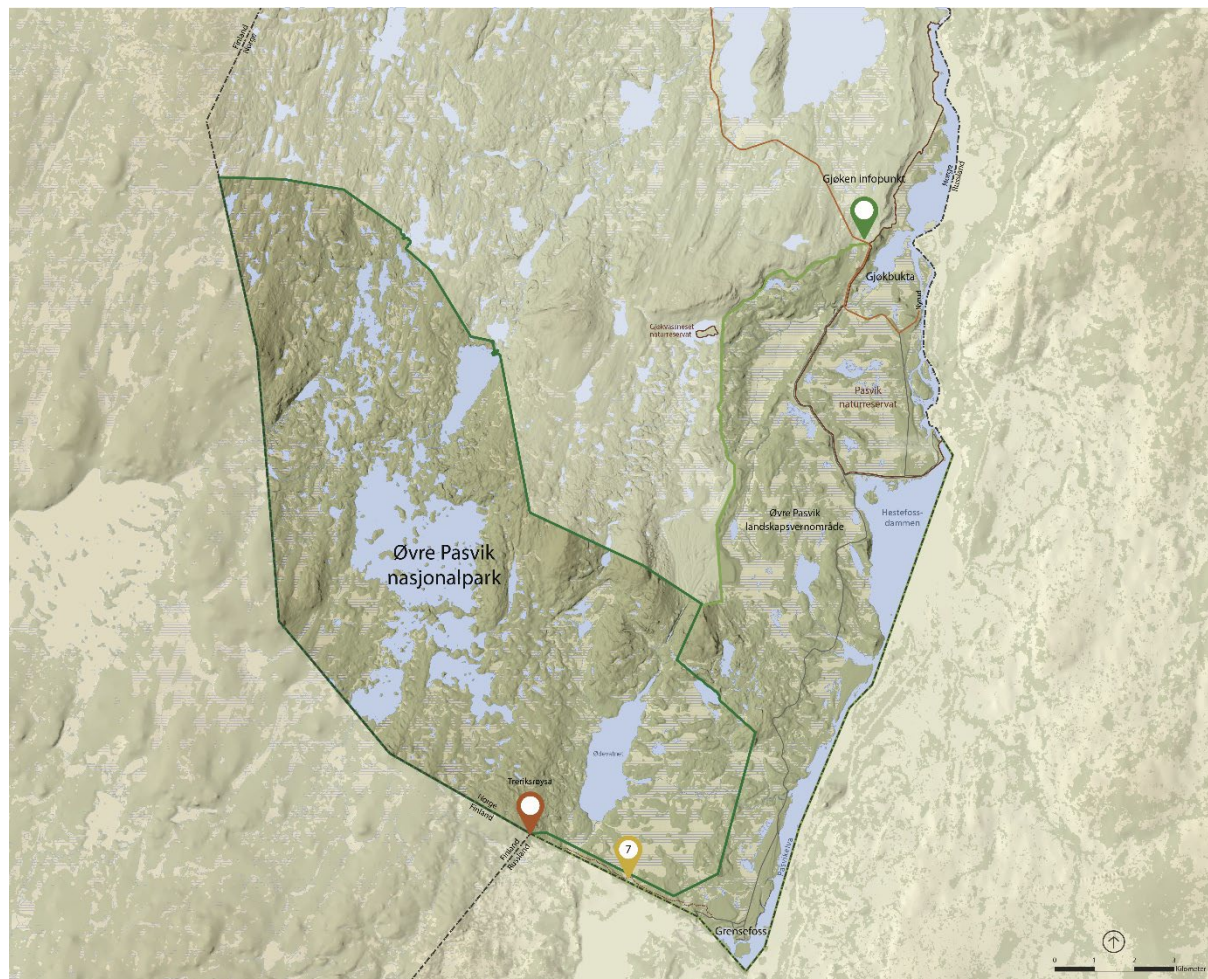
Monteringen av nye plakater anbefales å settes opp på bakplater av malmfuru. Det anbefales at det avsettes et egnet sted i nær tilknytning parkeringen og starten på stien til Treriksrysa. Plasseres i utkanten av skogholtet. På denne måten gir vi informasjonen som er viktig for besøkende å ha med seg videre på strekningen mellom Grefsefoss og Treriksrysa.

9.2 Illustrasjon av informasskilt med Gapahuken på Grensefoss

Figur 19. Eksempel på utforming ved gapahuken på Grensefoss. Informasjonsskilt i Malmfuru og brunbjørn i cortenstål.

10 Skilting langs turstien mellom Grensefoss og Treriksrøysa

Figur 20. Langs stien mellom grensefoss og Treriksrøysa.

På strekningen lang stien fra Grensefoss til Treriksrøysa er det satt opp informasjon som kan leses underveis. På stien er det et større skilt som informerer om natur – og kulturstien som går til Treriksrøysa. Informasjonen er det samme skiltet som hang på gapahuken ved Grensefoss.

Det er satt opp mindre informasjonsskilt laget av treverk med lokk. Få å lese informasjonen må lokket løftes. Tilstanden stil stativene og informasjonen er varierende og dårlig. Informasjonen som er under lokket, er på laminert papir og er i de fleste tilfeller preget av vannskader.

Figur 21. Eksisterende skilting langs turstien mellom grensefoss og Treriksrysa.

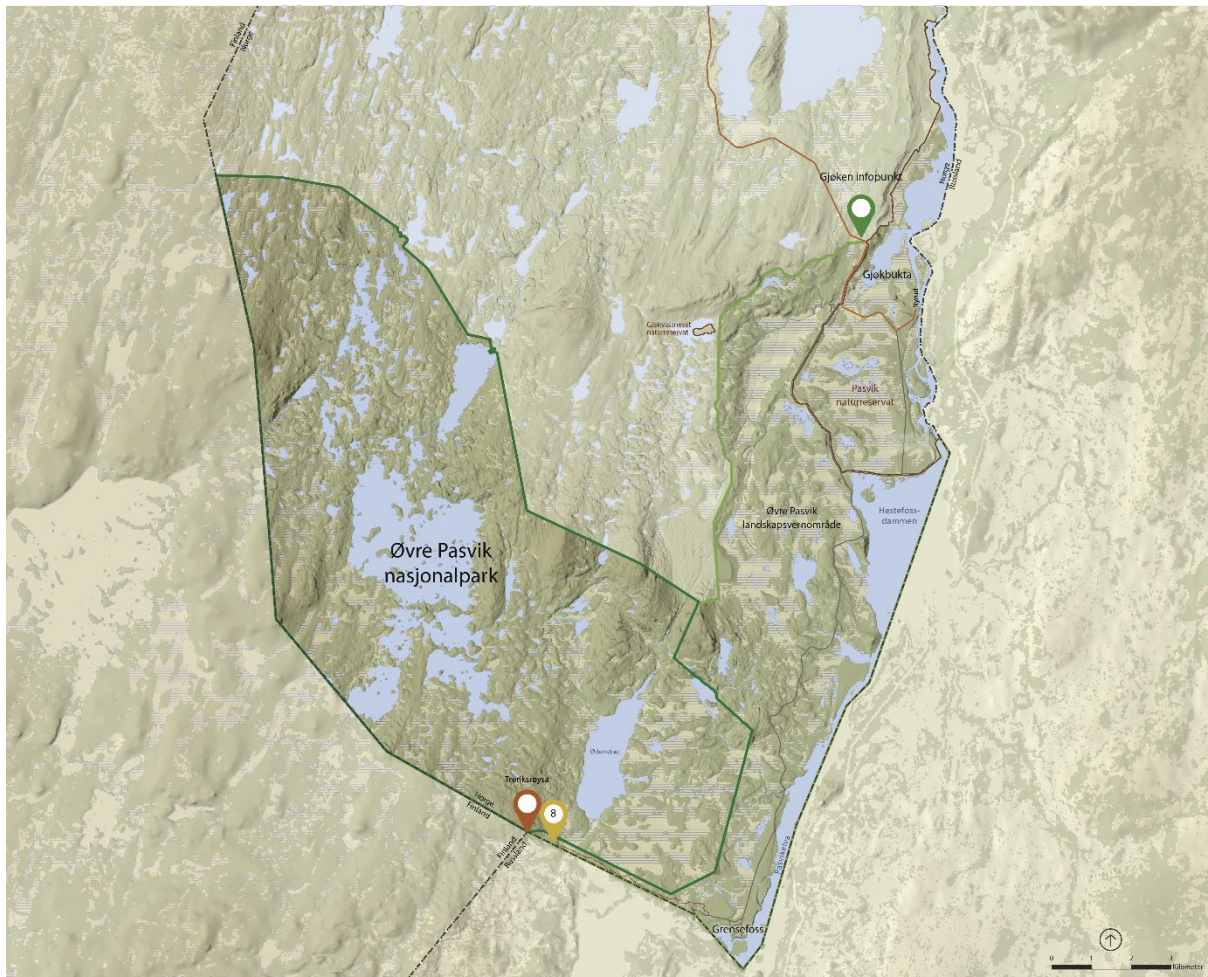
10.1 Tiltak

Det anbefales at dagens informasjonstavler utskiftes. De gamle treskiltene anbefales å skiftes ut med miniskilt og stolpe. Skiltingen er tilpasset for litt informasjon om mange ulike temaer.

10.1.1 Langs stien anbefales at det settes opp:

- Temaplakater – En eller flere temaplakater for å informere om Nasjonalparkstyret, Statens Naturoppsyn, FEFO og Grensekommisariatets informasjon.
- Artsplakater – En eller flere artsplakater for å gi oversikt over leveområder for mange sjeldne plante- og dyrearter.
- Varsomhetsplakater – Informasjon om ferdsel langs den Norsk-Russiske grense.

11 Adkomst til Treriksrøysa fra sti

Figur 22. Adkomst til Treriksrøysa.

Deler av stien inn til Treriksrøysa er det lagt ut klopper som brukes av militæret. De bruker ATV for å kjøre inn til Treriksrøysa. Kloppene reduserer at sårbar natur ødelegges. I enden hvor militæret parkerer ATV-ene er det satt opp skilting om at området er kameraovervåket.

Det er en sti som tar deg videre til selve platået på Treriksrøysa. Her er det ikke mulig å kjøre med ATV. Stien er smal og i ulent terreng. Langs stien går det et reindriftsgjerde som forhindrer reinsdyrene å krysse grensen over til Russland.

Ved inngangsporten til platået ved Treriksrøysa er det gjentakende skilting om natur – og kulturstien som går til Treriksrøysa. Et forbudsskilt mot å kjøre snøskuter og grensekommisariatet har satt opp et gult skilt til informasjon om grenseområdet mot Russland.

Figur 22. Inngangsporten til Treriksrøysa.

11.1 Tiltak

11.1.1 Ved snuplassen anbefales at det settes opp:

- Varsomhetsplakat

Inngangsporten til Treriksrøysa kan virke skremmende. Man må krysse reindriftsgjerdet for å gå de siste meterne opp til platået. Det er mange skilter i området og kan virke forvirrende for noen hvor grensen mellom Norge, Russland og Finland faktisk går.

Det ønskes ikke at informasjonen skal føre til uoppfordret adferd eller veilede feil. Informasjonen anbefales å tas ned og erstattes med ny informasjon som er inviterende inn til platået på Treriksrøysa.

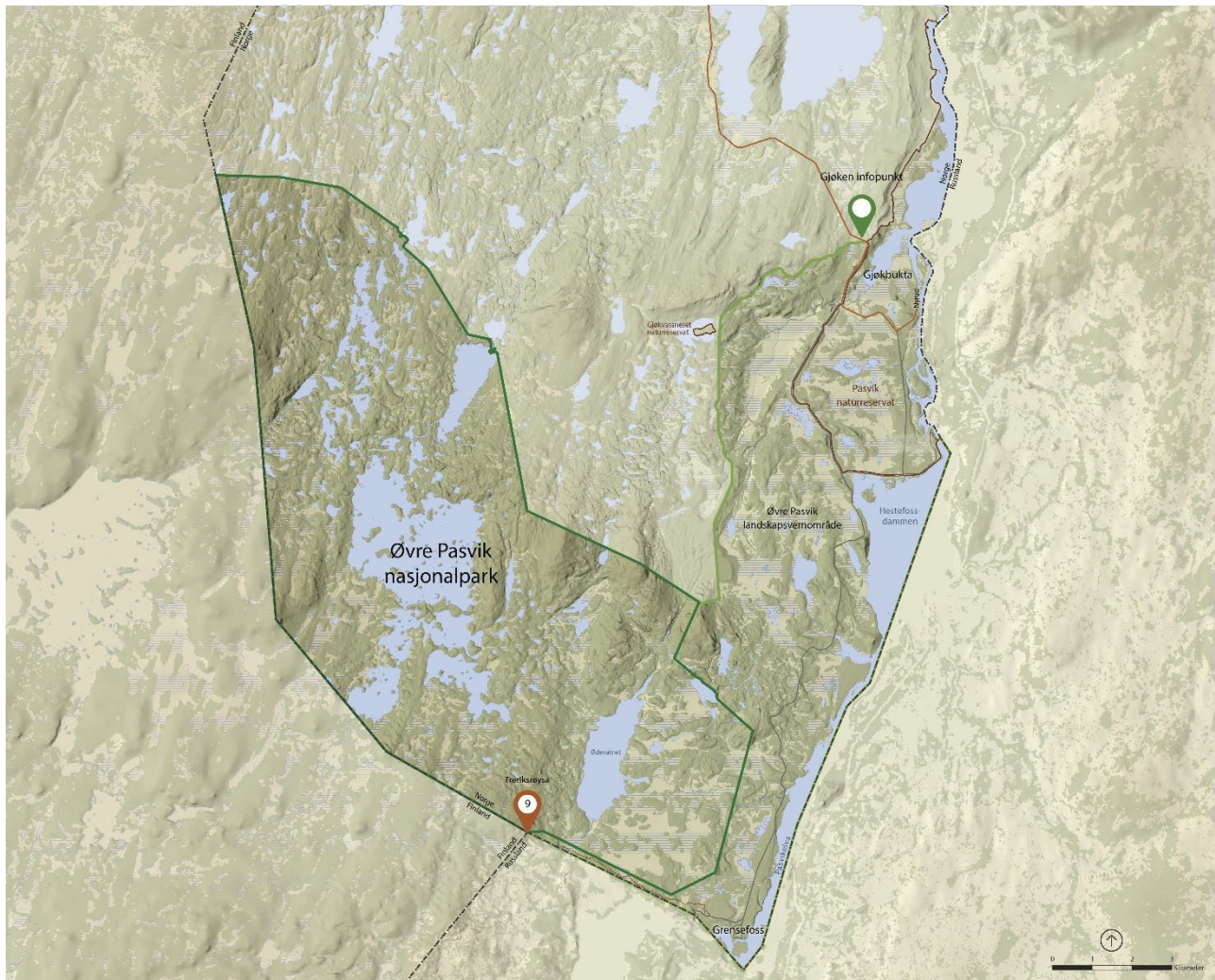
11.1.2 Langs gjerdet til Treriksrøysa anbefales at det settes opp:

- Temaplakat
- Varsomhetsplakat

Figur 23. Illustrasjon av informasjonsskilt ved inngangen av reindriftsgjerdet.

12 Platået ved Treriksrøysa

Figur 24. Treriksrøysa

Gjennom reindriftsgjerdet går du opp en liten bakke til selve platået. På bakketoppen vil du se varden som er bygd opp med trekanten på toppen hvor alle tre landegrensene møtes.

På platået er det satt opp en gapahuk. Denne benyttes både av besøkende og av militæret. Fremfor gapahuken er det en enkel bål plass med stativ til å koke bål kaffe. På baksiden av gapahuken er det mulig å sette fra seg turutstyr, som oftest er denne benyttet av militæret.

Bruken av området har satt sine spor og vegetasjonen er veldig slitt på platået. Terrenget er ulent og har mange store steiner som stikker opp fra skogbunnen fra platået ved gapahuken og ned mot Treriksrøysa.

Figur 25. Platået ved Treriksrøysa.

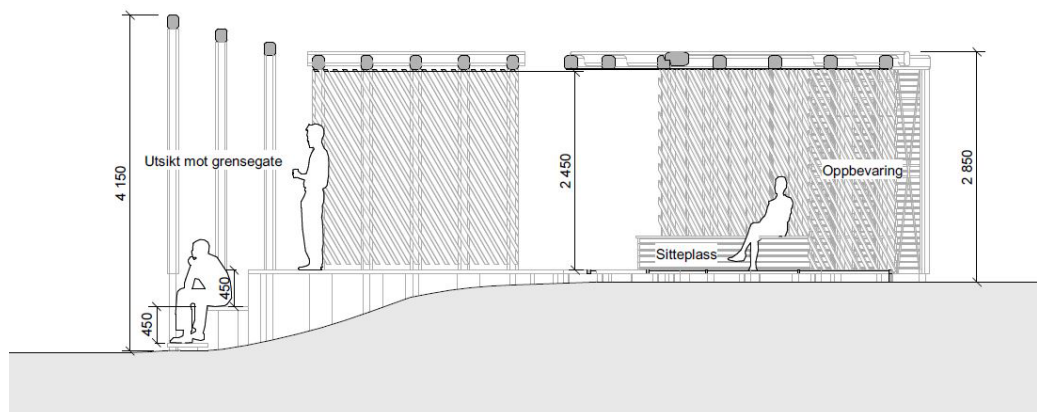
12.1 Tiltak

12.1.1 Ny gapahuk og utkikkspunkt

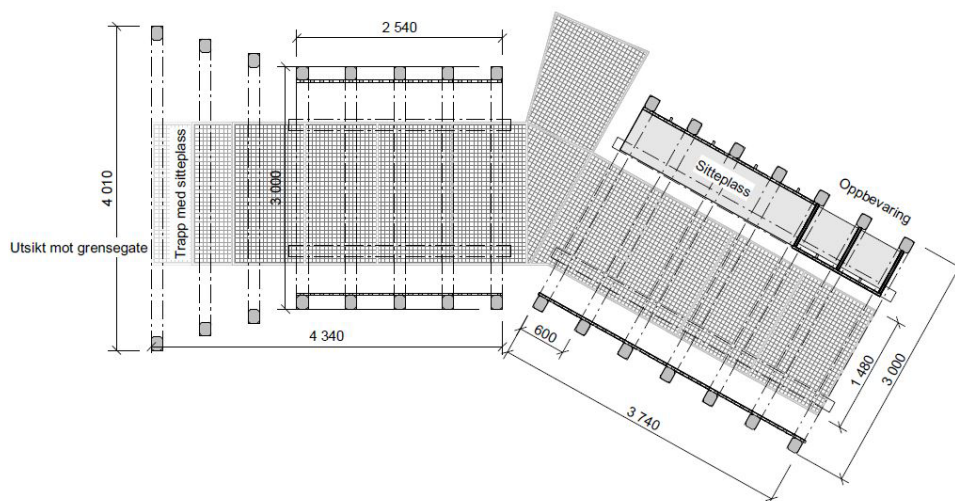
I vedlegget; Vedlegg - Plan, snitt og illustrasjoner - E01.pdf, er det skissert nytt løsningsforslag for gapahuk på Treriksrøysa. For å knyte sammen turen til Treriksrøysa har vi skissert en ny struktur ved røysa.

Utgangspunktet er å lage et tydelig mål for turen der utsikten ned grensegaten og mot varden står i fokus. Tanken er et bygg som samler beskyttelse mot vær, oppbevaring for militæret og et fotograferingspunkt for turgåere. Bygget skal enkelt kunne fraktes til grensa, alternativt bygges av material som fraktes på plass.

Strukturen består av to kropper som fanger opp adkomst fra stien og retter et fokus mot utsikten utover grensegata mellom Norge og Russland. Kroppene består av rammer av tømmer som fundamenteres ned i fjellet. Tømret rammer inn utsikten og kobler tilbake mot historiske bygg i området. Innsiden av rammene kles med liknende skier av kløyvde stammer som på infopunkt Gjøken for å sammenkoble start og slutt av turen.

Plan 1:50

Snitt 1:50

Figur 26. Plan og snitt.

Den første kroppen gir mer beskyttelse og er en plass der en kan hvile og spise matpakken med utsikt over grensegaten og varden. En av veggene fungerer som sitteplass med benk på ene siden og som oppbevaring for militæret på den andre siden. Veggbekledningen av kløyvde stammer som skiller de to funksjonene og gir samtidig gjennomsikt og en nærhet til den militære tilstedeværelsen. Benk og skap kan bygges av deler fra gamle laftekasser eller bygges nytt.

Gulvet i bygget er en opphøyd rist som gir sikt ned mot landskapet. Det er et grep som kan utvikles videre i landskapsplanen rundt om vid røysa for å skåne slitassen av vegetasjonen. Den andre kroppen fungerer som en innramming av utsikten ned grensegata og en plass for foto. Risten fortsetter ut gjennom rammen og skaper en trapp som følger terrenget og gir flere sitteplasser.

Figur 27. Perspektiv ned grensegaten mellom Norge og Russland.

Figur 28. Perspektiv fra innsiden av gapahuken mellom Norge og Russland.

12.1.2 Eksisterende gapahuk og bål plass

Foreslås å flyttes til et annet egnet sted mellom infopunkt Gjøken og Treriksrøysa. Det vil ikke være behov for to stykker. Bål plassen bevarer og en ring av cortenstål settes opp sammen med nye benker. Ved bål plassen kan man sette opp et miniskilt fra designmanualen for Norges nasjonalparker til informasjon.

12.1.3 Utedo

Den gamle utedoen foreslås å skiftes ut med en ny som står i tråd med konseptet til arkitekt.